

עולים לתרומה

מפרד"ס התורה ומשדה החסידות

בס"ד, ערב שב"ק פרשת פינחס (אבות א)
כ' תמוז תשפ"ד - שנה כט גליץ איתכט

הדלח"ג מוצ"ש	22:52	22:40	21:19
לונדון	22:09	22:01	20:41
ווינסטקליף	22:06	21:57	20:36
מאנטשטער	22:25	22:22	20:59
ווינ	21:50	21:35	20:24
אמסטרדם	22:52	22:46	21:23
ציריך	22:18	22:02	20:49
פאריז	22:48	22:34	21:19
בעלזא	22:27	22:16	20:58

בסיוע קרן יקר למרדכי לעיני הרה"ח ר' מרדכי ב"ר מאיר אריה ז"ל רייז וזוג מרת רחל פרומט ע"ה בת הגה"ח ר' אברהם צבי רומעלט זצ"ל

פלאות עדותיך

פנחס הוא אליהו שיבשר הגאולה באחרית הימים /
תוארו של אליהו הנביא! / מה היה שמה של אשת לוי?

פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל וגו'. לכן אמור הינו נתון לו את ברייתו שלום (כה, יא-ג). בתרגום יונתן איתא: "ואעבדיינה מלאך קיים ויחיי לעלמא למבשרא גאולתא בסוף יומיא" (ואעשה מלאך קיים, ויחיה לעולם, לבשר הגאולה באחרית הימים). וכן מפורש ב"לקוט שמעוני" (רמז תשעא): "אמר רבי שמעון בן לקיש, פנחס הוא אליהו, אמר לו רחב, וכתוב סביב החגור שבעה שמות הקודש, בעולם הזה, אף לעתיד לבוא אתה הוא שתעיד ליתן שלום ביני לבין בני" וכו'.

גילוי מופלא מביא הגה"ק רבי אליהו הכהן מאזמיר זצ"ל בעל 'שבט מוסר' בספרו 'מדרש האיתמור' (מנחת אליהו פרק ד): "ראיתי לאיש חסיד ישר ונאמן שהיה נראה לו אליהו ז"ל, והיה מגלי ליה רזין עלאין, ואמר שאליהו ממוצע בקומתו, לא לבן ולא שחור, אלא פניו כאיש אשר עמד גמד השמש חצי שעה - שנשחר פניו, והוא זקן בעל שער וחגור לו זרת רחב, וכתוב סביב החגור שבעה שמות הקודש, שהם: אל, שדי, אדני, הויה, אהיה, אלהים, צ'באות. גם ראה כתוב בו 'בן פורת יוסף בן פורת עלי עין' (באשתי מט, כב), ולא ידעתי טעם הפסוק הזה שהיה כתוב בו".

*

ושם אשת עמרם יוכבד בת לוי אשר ילדה אתה ללוי במצרים וגו' (כו, טו). ראה פירושו רש"י. ובידעת קונים' כתבו בעלי התוס' לברא: "אשר ילדה אותה ללוי במצרים - כי אשתו של לוי 'אותה' שמה" (ומקורו במדרש אגדה, הובא גם ב'פנח רזא') ו'בתוספות השלם' (פר' יגש, בראשית מו, טו) הובא בשם רבי יהודה חסיד: "יש אומרים אשתו של לוי כך שמה, וכן מציינו בדברי הימים 'אותה שם איש אחד', לכך נאמר כאן אותה שמה" (תע"ע ב'ביבש לפ' להרחיב"א מע א, ח). כיוון לזה ב'הכתב והקבלה' שכתב: "אשר ילדה אותה - לא הזכיר שם וילדתה, דרך קצרה (ראב"ע), וכו', ולולי שראיתי ב'ספר הישר' (פר' יושב) ששם אשת לוי היתה עדינה" בת (יעקב) [יוכב] בן יקטן בן עבר, הייתי אומר שאין המקרא קצר, אבל אשת לוי היתה נקראת בשם 'אותה', וכשם 'עוטי' (עזרא ח, יד; דהיי"א ט, ד), ואפשר שהיו לו שתי נשים, שם האחת 'עדינה' ושם השנית 'אותה', או שנשונה שם וביאה, ונקראת על שם המאורע, שילדתה בתחלת כניסה וביאה למצרים" וכו', עיי"ש.

1. המשך דבריו: "ובימים ההם יצא קול שגם לענדה אחת היה נראה אליה אליהו, והלכתי אצלה לבדוק אם הוא אליהו או לא, ואמרת לאות לאות יצאה לי השבעה שמות ה'רשומים' בחגורו ולא היתה בה, וגם היתה אומרת סימנים אחרים בצורתה, סוף דבר שנודע שהיה נראה לה שד, והיה משים שמו אליה כדי לבלבלה, וכיון ששאלו לו אם הוא אליהו הוביא שעלה לשמים, שתק וברח לו. וטעם בואו לענדה עכשיו, משום שראה שאליהו בעיר הנראה לאיש החסיד, ושהיה אמת שהוא אליהו, חשב אולי לא יחקרו אחריו".

2. ליתא לפנינו, וראה להלן בדברי הכוה"ק.
3. ב'ספר הישר' (פר' תולדות) איתא שאשת לבן, אמן של רחל ולא, שמה היתה ג'כ עדינה. (עוד איתא שם שגם אשת ג' היתה שמה כן, אבל לא מצאנו עדין מקורו.) [ובספר 'שמות בארץ' (עמ' קו) הובא בשם הגר"ח קניבסקי זצ"ל שמסתמא היתה אשת לבן צדיקת, ואחריה נמשכו בנותיה].

4. ואכן בגמ' (סנהדרין נוה) מפורש שללוי היו שתי נשים, דפריך התם: "ויקח עמרם את יוכבד דודתו", מאי לאו דודתו [אין] מן האמ' ומשני, לא דודתו מן האב [ולא מן האם]. אם כן מפורש שקחה [אבי עמרם] ויוכבד נולדו משתי נשי לוי. ובספר 'חיי דוד' מבאר דמשום הכי מדגיג הקרא כאן שיוכבד נולדה לאותה, כיון שהפסוק מביא שעמרם נשא את יוכבד דודתו, ותקשי כיצד הותרה לו, לזה מוסיף הפסוק שנולדה מאשה אחרת, מאותה, ולכן מותרת.

5. ב'פרודס יוסף' (שמות י, יא) ביאר בזה את דברי פרעה בפרשת בא (שם) כי "אתה איתם מבקשים", שכוונתו היתה על אשת לוי ששמה 'אותה', ואתה הזקנה המופלגת במעלותיה ובניה הטובים משה ואהרן ומרים ונכדותיה, אם יוצאו אותה, לא ישיבו עוד למצרים, ואם תשאיר במצרים תהיה משכונן שיחזרו למצרים, לזה אמר פרעה שילכו רק הגברים, ולא אותה".

מעשה רב

לבלתי תחיה סגור מהם - - -

שיתבלבל ח"ו בתנועה קלה שאינה ראויה, ויועזע בכך את כל העולמות הולילה! והיאך אם כן אהריב עוז בנפשי לבקשו שישאר כאן לשבת?!
משבאו בני המגיד ומסרו לו תשובת אביהם, רץ רבי שלמה ונכנס לחדר המגיד, ובלב שבור התמרמר ושאל: "מה אתם רוצים ממני שאמרתם עלי דיבורים נשגבים שכאלו?... האם גם כאן האמת נעדרת?...!"

אותיות מהכימות

יפקוד ס' אלפי הכוחות לכל בשר איש על העדה וגו', ואשך יוליאס ואשך יניאס (כו, יז). ופירש"י "בזכיונותיו". שטע (הה"ק רבי פנחס מקארין ז"ע) נסס סכס לפולנאס (הה"ק בעל 'עולות ועקב יוסף' ז"ע). שסקסס לו חתנו סכס דממעלניק ז"ל (הה"ק רבי אברהם דוב ז"ע). דממעט אני הייתי יכול להשיגם בזכותי, ואהה תמנה ג"כ איש צניעהם נכונה. ואיך אמר העניו מכל האדם דכתיב כאלו. והשיב, שס' ב' בחינות באלס בעבודת השי"ת: א', שאינו יכול לעבוד אלא בהתנדבות, כמו נח שנכנס לחיבה וכו'; ב', גם כן אנשים יכול לפעול פעולותיו להתעבד בין בני אדם ולהיות נזקק בשי"ת. וזה שלמר משה רבינו ע"ה, אני לא יכולתי לעבוד רק בהגנה, שעליתי למרום, ואפילו בלחץ הייתי פרוק מן הכליה, כלומר ב'יורו החיים' על פסוק (דברים א, ח) 'אלה הדברים אשר דבר משה' וגו', שלא דיבר כלל עם בני אדם רק בדבלי תורה. ואהה תמנה עליהם אשך יוליאס ואשך יניאס בזכיונותיו, שיוכל להשיג אותם ולהתעבד עמם, ואפילו הכי עיבור השי"ת.

אהריב רבי שלמה, פנה אליו המגיד בהערצה רבה, "שמא רוצים אתם לשבת בבקתה קטנה ולעבוד את השי"ת בהצנע לכת? הלא כדאי הוא לוותר על כל העבודה, ולטבוע עד הצוואר בעומק מימ ורפש עד לכאן (הראה על צווארו), ואפילו עד לכאן (הראה מעל לצווארו), ולו בכדי להוציא נשמה יהודית אהת מומעמקי הקליפות! סעו נא למחוחכם, הוציאו נא נשמות ישראל העובדות הרפש והגביהו אותן אל אביהן שבשמים".

אכן כך לימדונו מאורי החסידות, שעל הצדקים ועל כל העוסקים בהנהגה ובחינוך נפשות בני א-ל חי מוטלת לפעמים העבודה לרדת מן ההר אל העם, כדי להגביה את נשמות ישראל מעמקי המצולות אל רום המועלות (וראה 'נעם אלימלך' פר' שלא ד"ה ועבדי, ומה שמביא שם בשם רבי הרבי ר' בער המגיד ממועריטש ז"ע).

♦ הרה"ח ר' משה רויטמאן שליט"א עפ"י: 'מזקנים אתבונן'

שבר על שבר הושברו תלמידיו של הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארין ז"ע, כאשר בדיוק לאחר שמונה חדשים מהסתלקותו (י"ט ניסן תקל"ב), עלה גם רבו, המגיד הקדוש הרבי ר' בער ממועריטש ז"ע, לגניז מרומים (י"ט כסלו תקל"ג), ועדת ה' הרגישה כצאן אשר אין להם רועה.

ביקשו התלמידים למנות את אחד מהאריות שבהבורה למלא את מקום כבודו של הרבי, שכעת הורגש חסרונו ביותר, וכולם נשאו עיניהם בתלמידיו המובהק הרה"ק רבי שלמה מקארין ז"ע (יומא הדילוליה - כ"ב תמוז). אלא שהוא בענותנותו סירב בכל תוקף.

ואולם משגברו עליו הפצרותיהם של בני החבריא, גמר אומר לעשות דרכו אל המגיד הרה"ק רבי יחיאל מיכל מולאטשוב ז"ע ולהתייעץ עמו בדבר, ונימוקו עמו: "על המגיד שורה רוח הקודש, והוא בוודאי יורה לי להימנע מוכך כשיראה בשפלות מעשיו". אך ביקש מאחד מגדולי חכמי החבורה שילווחו בדרכו שמה, וזה מחמת שתי סיבות: א. שהיה עמו עדות למען יאמינו הקהל שהמגיד נכונה מהנהגה; ב. שאם יוכיחו המגיד על מיעוט ערכו ושפלות מעשיו יחוק אותו דוקן ואף ימליץ בעדו לפני המגיד...

רבי שלמה עשה את השבת בצילוי של המגיד מולאטשוב - שכיבדו ביותרת הכבוד. לאחר השבת באו בניו של המגיד וביקשוהו לרבי שלמה שיואל להישאר שם לעשות שבת נוספת, משום שראו כי שהותו בצל הקודש הסבה התרוממות וקורת רוח מרובה לאביהם הגדול. הביע רבי שלמה את תמיחתו הגדולה מתוך ענוות רוחו ואמר להם: "הלא הכבוד שעשה לי אביכם במשך השבת, לא היה אלא כדי שלא לביישני ברבים, אבקש אפוא שתשאלו את פיו אם אכן רוצה שאישאר כאן לשבת נוספת, ותספרו לי במדויק מה היתה תשובתו..."

נכנסו הבנים אל אביהם הגדול ושאלו את פיו, ענה להם המגיד כי מוטב שישבו רבי שלמה לביתו. "מדוע?!", תמחו הבנים. ענה להם המגיד: "איש שכל העולמות העליונים והתחתונים תלויים במעשיו ובמחשבותיו, הרי כשאינו נמצא בביתו במנוחה יתכן

לעילוי נשמת האשה החשובה והגדולה, אשה יראת ה' היא תתהלל, רודפת צדקה וגומלת חסדים

מרת שיינדל פיטשה ע"ה

בת הרה"ח ר' משה וואלקאן זצ"ל

מחשובי חסידי בעלזא מאושפיצין - ניו יארק

אשת איש החסד הנגיד המפוי לשם ולתהלה

הרה"ח מוה"ר אריה לייביש וויינרעב ז"ל

נלב"ע תש"ע טוב ובשיבה טובה ביום כ"ו תמוז תשע"ז

תהא נשמתה צורה בצורו החיים

הנוצחה על ידי חתנה החשוב - פטרון העלים לתרופה'

הנגיד הרה"ח ר' אברהם צבי חיים רייז שליט"א

אמרות שהורות

זיעמור פנחס ויפלה – עומת התפילה ופני מבניע

פינחס בן אלעזר וגו' השיב את המתים מעל בני ישראל בקנאות בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי (כה, יא). יש לפרש כפל ואריכות הלשון, דהנה, "דוד המלך ע"ה אמר (תהלים ק, 6): זיעמור פנחס ויפלה ותעצר המנופה, ולכאורה לא מצינו זאת במקרא שיתפלל פנחס, ומהיכן למד דוד המלך ע"ה לומר כן.

אכן שמעתי מביק **אמנו"ר** (-האימ"ר יוסף ספינקא) זצלה"ה בשם הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זצוק"ל לפרש מאמר הכמינו ז"ל בסנהדרין (פב), שאמר לו משה ולפנחס: **קריינא דאגרתא איהו ליהויה פרוונקא**, ודקדק מהו הלשון 'קריינא דאגרתא'. אך הענין דנתעלמה מהם ההלכה ד'הבועל גברות קנאין פוגעין בו, ולכאורה, איך יתכן שישכחו כולם את ההלכה הזאת, על כן אמר הרה"ק הגי"ל שהיו יודעים את ההלכה, רק ששכחו את פירושה, והיו סוברין ד'פוגעין' הוא לשון תפלה, דהיינו שהקנאין מתפללין עבורו שישבו בתשובה, ועל כן היו כוכים ומתפללין שיעשה תשובה. אולם פנחס ובר פירושו הוא מלשון 'פגע בו' (שי"ב א, טו), ועל כן אמר: רבינו משה, **לא כך לימרתני בדתך מהר סיני בו פוגעין בו** – ממש, והשיב לו: **קריינא דאגרתא**, שאתה קורא את האגרת, דהיינו ההלכה בפירוש זה, **איהו ליהויה פרוונקא** (-היא הוא השליח), לקיים המצוה כפירושה. עכדה"ק ושפתים וישק.

אולם באמת קשה, מדוע לא נאמר בסנין לשון 'הורגין אותו' כדי שלא ישנו. וצריך לומר דבכוונה נאמר לשון **פוגעין** שהיה הפירוש לשון תפלה וגם לשון 'פגע בו', דהיינו להרוג אותו, וע"כ פנחס קיים שניהם, שהתפלל בעד ישראל שלא יחטאו ושיתכבד מהם המנופה, וגם הרג את הנומא, וזהו: **זיעמור פנחס ויפלה ותעצר המנופה**. וזה פירוש הכתוב **'השיב את המתים וגו'** על ידי שני דברים: **א' בקנאות את קנאתי בתוכם**, **ב' ולא כליתי את בני ישראל** (פנחס ויפלה), דהיינו שהתפלל בעבורם, על כן 'הנינו נתן לו את בריתי שלום' – בשביל הקנאה, 'זיהית לו ולוועי' בו – בשביל התפלה, **ותחת אשר קנא לאלקיך**, דהיינו הקנאה, **זיכר על בני ישראל** – על ידי התפלה. חקל יצחק

עיקר חבליה בגלות להתחזק ביראת השם

לשפופם משפחת השופנים וגו' (כו, לו). וברשי"י: "שפופם הוא מופים, על שם שהיה יוסף שפוף בין האומות".

יש להבין למה נשתנה השם "מופים" לשם "שפופם". וי"ל בדרך רמז, בהקדם מה שאמר כ"ק אבי ז"ל (מן מהרי"ם מבעלזא ז"ע), בענין הסמיכות ב"הושענא אום אני חומה": "כבושה בגולה, ולמדת יראתך", דהנה עיקר התכלית בגלות הוא, שהאדם יתעורר ויתחזק ביראת הבורא ית"ש, ועל ידי זה אפשר להתקיים בגלות, עד שנוכה לגאולה שלוטה במהרה בימינו (עי' זוה"ק ח"ג קיח): "עבדו את ה' ביראה וגילו ברעדה – בזמנא דישאל שראן בארעא אהרא". וזהו: **"הושענא בכבושה בגולה"**, דהיינו, כשכנסת ישראל כבושה בגלות, היא **"לומדת יראתך"**.

הנה, איתא ברש"י בפרשת מקץ (מג, ל), שכל בניו של בנימין קראם בשם על שם מה שאירע ליוסף, **"מופים – מפי אבי למד תורה"**. וזה יש לומר הענין שהתורה מכנה כן את "מופים" – **"שפופם, על שם שהיה יוסף שפוף בין האומות"**, לרמז בכך שיוסף הצדיק למד מפי אביו איך להתקיים בזמן שהיה שפוף בין האומות, והוא על ידי שיתחזק ביראת הבורא ית"ש, שמתוך כך אפשר להתקיים בגלות, כאמור.

כ"ק מרן מהרי"ם מבעלזא ז"ע (הבינה והברכה), ועיי"ש

"לאמר יפקוד ה' – איש על העדה"

– להתפלל כך בכל דור ודור

וידבר משה אל ה' לאמר. יפקוד ה' וגו' **איש על העדה** (כו, טו-טז). "ענין ה'לאמר' נ"ל פירושו לדורות, שתאמר התפילה הזאת בכל דור ודור: יפקוד ה' וכו', כי משה אדונינו לא בעד בני דורו בלבד התפלל, רק בעד כל דור ודור עד מלך המשיח, והוא **כפולחן לומר התפילה הזאת בכל דור ודור**, כשרואין שהדור שמוס' היו מבלי מורה ומנהיג, וכיון שתפילתו היתה על כל הדורות, ידוקדק אומרו יתברך: **קח לך ידוקא**, רצה לומר, לדורך, קח את יהושע, ולדורות יולם הנה אני אשן המתנשא לומר וכו' לראש.

וגם כן יקח לך את יהושע בן נון, וכל סומכת וכו' ונתת מהרודד לעיון ושמעו כל עמך וכו', היינו, ושמעו בכל דור ודור, שהמביטה תהיה נוהגת בכל דור מדור לדור, כיון שאתה תסמוך אותו הוא יסמוך לדור שאחריו".

אנרא הכלה

אמירה נעימה

פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את המתים מעל בני ישראל וגו' (כה, יא). וברשי"י: "לפי שהיו השבטים מכזיבין אותו, הראיתם בן פומי זה וכו', לפיכך בא הכתוב ויחטו אהרן אהרן". ולכאורה תמוה ענין הכיוון שבזוהו השבטים, אחר שעשה מעשה גדול כזה לעצור את המנופה מעליהם.

וי"ל בהקדם דברי **הש"ך** (שער צו), שמבאר דברי חז"ל (ברכות לד): "במקום שבעלי תשובה עומדים, אין צדיקים גמורים יכילים לעמוד", כי מה שנחשב למוטב אצל בעלי תשובה, לא ייחשב כאלום אצל צדיקים גמורים, כמשל ההולכה בקדוה לעירובי הכריא, כי מה שנחשב לבראיא אצל החולה המוסכן אם הוטב לו מעט, נחשב עוד לחולה אצל הכריא, וע"כ. הנה כי כן, השבטים דימו כי גוף המעשה של פינחס אינו גדול כל כך, דהא אם בא להומלך בבית דין אין מוריה לו (עי' פנהדרין פב), וזאת כי כפי שפלות נגמין – כפי מיתרו שפוטם עגלים לעבודה זרה, ואע"פ שנתן זנבם לזקום נקמת ה', ובערך אדם שפל כזה נחשב למעשה גדול, אבל כפי נימוס משפט הכללי איננו דבר גדול כלל.

וזהו: **"לפי שהיו השבטים מבזים אותך"**, רצה לומר, שלדעתם היה זה דבר גדול רק לפי ערכו שהיה **"בן פומי זה"** וכו', ולא ע"פ שורת הדין שהוא כפי ערך המעשה עצמו, **"לפיכך בא הכתוב ויחטו אהרן אהרן"**, כלומר, כי המעשה עצמו גדול, גם אם היה אצל אדם גדול המעלה ויחוס.

מלכת מרביעי להנהיג מברקעזא זצ"ל

אבינו מת במדבר והוא לא היה בתוך העדה וגו' כי בחטאו מת ובנינו לא היו לו (כו, ג), דקדקו המפרשים, דמאי נפקי' אם בחטאו מת, וכי איהו מת על מוטב לו היה הא דבר גדול. ואפשר לכאור, דהנה בגמרא (פנהדרין ד): מקשה: "אלא מועתה, מאן דשכיב בכימא רותן ליה בנה (י-י) שמת ביום ירשהו בניו) דכתיב (דברים כא, טו) **'ביום הנחילו את בניו'** – ומאן דשכיב בליליא (י-י) שמת בלילה) לא רותן ליה בניו". ומתריק, דכתיב (למנן פסוק יא): **"והיתה לבני ישראל לחוקת משפט"**, ע"כ. נמצא שפסוק – והיתה לבני ישראל וגו' – שנתחדש על ידי בנות צלפחד למדנו שאפילו אם מת בלילה בניו יורשים אותו, אבל קודם שנאמרה פרשת בנות צלפחד לא היינו יודעים שצוואת המת קרייה **משפט**, והיינו אומרים שאם מת בלילה אין הבנים יורשים אותו.

ולפיכך, אחרי ששאלו **"למה יגרע שם אבינו וגו' תנה לנו**

יתרון דעת

ימי בין המצרים

בצל קדשו ובמשנת החוזה הק' הרבי מלובלין ז"ע (א)

בשם הרה"ק ר' יעקב יצחק הלוי זצ"ל מלובלין, ששבת זה פרשת פינחס הוא טוב לבני הנעורים, אשר יוכל להיות להם תיקון בשלימות.

לקיטו הרי"ם לבעל חידושי הרי"ם זצ"ל (פר' פינחס, עמי שג) ... דנועד כי הצדיק עליה ידידיה רמאי חובא להשגיה על עדת צאן קדשים שינצלו מכל מכשול ופיקת עון רח"ל, וכמו ששמעתי על מו"ר הרב הקדוש המנוח מוה"ר יעקב יצחק זצלה"ה מלובלין איך שהיה ניעור כל הלילה ועמר בני עירו ממכשול, ובפרט בימים האלה בין המצרים אז צריך שמירה יתירה להנצל מכל דבר רע.

דעת משה להרה"ק רמאי"ם מקאנוני' זצ"ל (פר' בלק ד"ה לא הביט, וע"כ בפר' קהלת משה, לספירת העומר, דף טו):

בשם הרבי מלובלין זצ"ל, שהכ"ב ימים של בין המצרים הם כנגד כ"ב ימים מראש השנה עד שמיני עצרת ועד בכלל, והשלשה שבנות של בין המצרים הם כנגד פסח שבועות וסוכות, וכמ"ל במהרש"א (בכורות ח, בח"א) וז"ל: כי הנה שני שיעורים כ"א יום גם הם תולדותיו שיון בליבון, כי כמו שהכ"א יום שמראש השנה עד הושענא רבה תולדות ליבון עון וכפרה עליהם, כך גם ימי כ"א יום פורענות מיי"ו בתמוז עד תשעת באב היה תולדות ליבון עונות, כי הצרות ויטורין מכפרין, כמ"ש הגלות משה, ע"כ, וכו'. ומתברר איכה זוטא בסוף פרק ו' איתא: עתיד הקב"ה להפוך תשעה באב לששון ולשמחה ולמועדים טובים, ולפי מ"ש מהרבי מלובלין זצ"ל, שמיני עצרת שהוא שמחת תורה כנגד תשעה באב, ולפי האבל כן השמחה. **אש תוד להרה"ק מאורחוב זצ"ל (חלק ה, עמי תפכ, עע"ש)**

... והמחשבה פועל בכלי, וכמו שידוע מרבינו הקדוש מלובלין זצ"ל שלא רצה לשכב במטה שנעשה בימים שבין י"ז בתמוז לתשעה באב, מחמת שהרגיש שהבעל מלאכה היה אז בעצבות מחמת החורבן בית המקדש.

מגדלות מרקחים (פר' תצוה עמי צח, וע"ש בפר' ויקהל עמי קוד)

סיפר הרב הגה"ק ר' פינחס זצוק"ל אבד"ק אוסטילא בן הגה"ק ר' יוסף זצוק"ל אב"ד דשם בן הגה"ק רבינו מרדכי הרבי הזקן זנעשניו ז"ע בעל ספא"ק **דשפי אש**, שפעם תשעת נודע לאביו הקדוש הרי"ר יוסלי הגי"ל (אב"ד אוסטילא) שהרבי מלובלין ז"ע יסע עירו אוסטילא וינפש שם, ורצה שיתאכל אצלו, אמנם ידך הגה"ק מהרי"ם את דרך קדשו של הרבי מלובלין ז"ע שמיד בבואו מן הדרך צריך לשכב עצמו על מטה ולפוש עצמו מטהם הדרך, ועל כן התחיל הגאון ר' יוסלי להכין עצמו איזה ימים טרם בואו, וקרא אליו הרש עצים אחד ירא שמים מרבים, וצוהו לעשות מטה חדשה מיוחדת בשביל הרבי מלובלין, ואמר לו הטעם, מחמת שאם רבינו שוכב עצמו על מטה של אחרים יאירע לפעמים שצועק אוומר **עס שטעטע מיר** (-יה דוקר אותי), ועל כן רצונו להכין לו מטה חדשה לא ישן עליה עוד שום אדם, וצוה שיתטול מקדום ויעשהו כהרת המחשבה. והנגר הזה מתחילה לא נעם לו העסק הזה להכניס עצמו בדבר, כי ירא לפנשו אולי יאמר לו הרבי גם על מטה זו, אכן לא הרזיה עוז בפנשו להעני ולסרב נגד הגאון מהרי"ם, ולכן לקח על עצמו העבודה הזו, והתחיל לעשות בשפלות ובשביון לב גדול ובהכנעה רבה בחשבו מי הוא הקדוש אשר ישכב עליה, וכאשר גמרה הביאה מיד להגה"ק מהרי"ם, והרת לקחה להכניסה לבית מיוחד והניח עליה כרים וכסתות וקבים מנוחצים כיואת אלו האלקים הזה, והעמיד שם כסא שולחן ומנורה וסגרו על מנעול, ולקח המפתח אצלו כדי שלא יכנס שם שום אדם.

והנה לאחר איזה ימים כאשר בא הרבי מלובלין לשם, יצא לקראתו הגה"ק הרי"ר יוסלי ויבקשהו שיתאכסן אצלו ונענה לו הרבי, מיד נתמלא שמחה והובילו להחדר הגי"ל והראה לו במיטה החדשה שהכין בשבילו, ושעשאה איש ירא שמים, ויבקשהו שרבי ישכב עליה להנפש, וכן עשה הרבי, אבל ברע ששכב על המיטה התחיל לזעוק בקול: **"געוואלד"**, עס שטעטע מיר, והגה"ק מהרי"ם בשמעו זאת נבהל מאוד ונפל בדעתו לבקשהו שישכב על המיטה שלו, אך ירא היה מאוד אולי גם על מטתו יזעק כן ולא ירצה לשכב שמה, והיה לו להרי"ם חולשת דעת גדול למאוד, כיון שרצונו היה שהרבי ינפש קצת מהדרך, ולא יוכל יוסף להתאפק ואמר יעבור עלי מה, אך שהרבי ינפש עצמו, והלך אליו והציע לפניו בקשתו הזאת שישכב על מטתו, ונענה לו, וכאשר השיכב עצמו אמר מיד: **"טוב מאוד שמתחה אותי לא האיברים שלי"**, שנהנה מהרגש הקדושה והטהרה של מיטה זו.

והגה"ק הרי"ם כשמעו דבריו הקדושים הללו נעשה מלא שמחה והשיג הרחבת הדעת עד ששאל לו, חידושי לי על רבינו שאמר על המטה החדשה **"עס שטעטע מיר"**, הלא עשאה איש ירא שמים בכונה מיוחדת בשביל רבינו, והשיב לו הרבי מלובלין: **"חס וחלילה, המטה כשרה מאוד, רק עס שלאט מיר פון איהר א מילה שחורה (היינו שנהפדת ממנה מרה שחורה) מחמת שנעשתה בין המצרים בהתשעה ימים הידועים, כי הנגר הזה היה ירא שמים והיה עצם על החורבן בית המקדש בעת עשייתה. ואחרי זה יצא מבעל הגה"ק הרי"ם, והרבי ישן קצת ועמד והתפלל תפילת מנחה, וישב עצמו ללמוד את שיעורו הקדוש עד תפילת מעריב וכו'."**

תפארת צדיקים לה"ר, שלמה גריאל ראונטאל זצ"ל, תלמיד הגה"ק ר' צדוק הכהן מלובלין זצ"ל (וואראש תרס"ט, דף יב.)

כ"ק מרן מהרי"ם מבעלזא ז"ע

אנרא הכלה

